

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 15 Μαΐου
2010

ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ

Κάποιες λανθασμένες αντιλήψεις για το δημόσιο χρέος

Πρέπει να γίνει κατανοτό ότι οι αποκλίσεις του προϋπολογισμού αντανακλούν περισσότερο τις πιέσεις οργανωμένων ομάδων του πληθυσμού για παροχές πέραν των ορίων αντοχής του κράτους. Το κακό είναι ότι στις πιέσεις αυτές ενέδωσαν κατ' εξακολούθησιν οι πολιτικοί ηγέτες της χώρας, για να μετριάσουν το λεγόμενο πολιτικό κόστος.

Είναι λανθασμένη η αντίληψη ότι το πολιτικό σύστημα δημιούργησε το υψηλό χρέος για να εξυπηρετήσει τα ατομικά συμφέροντα των διαχειριστών της εξουσίας. Σε οποιαδήποτε συναλλαγή, είτε μεταξύ δύο ατόμων είτε μεταξύ κράτους και πολιτών, ισχύει η αρχή ότι το έλλειμμα του ενός είναι πλεόνασμα του άλλου. Με άλλα λόγια, το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού μετασχηματίζεται σε εισοδήματα πολιτών, όπως συμβαίνει π.χ. με τις υψηλές δαπάνες για κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική πρόνοια, για μισθούς δημοσίων υπαλλήλων κ.ο.κ. Επομένως, οι πολίτες που ωφεληθήκαν ως σύνολο από τον υπέρμετρο δανεισμό του Δημοσίου θα πρέπει να επιβαρυνθούν και με την εξόφληση των συναφθέντων δανειών.

Είναι λανθασμένη η αντίληψη ότι οι απαρτίζοντες τον πολιτικό μηχανισμό της χώρας είναι και οι μόνοι διεφθαρμένοι. Οχι ότι δεν έχουν μερίδιο στη διαφθορά. Αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό της διαφθοράς θα πρέπει να αναζητηθεί στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών (φοροδιαφυγή, φοροκλοπή, εισφοροδιαφυγή κ.λπ.) όσο και στις σχέ-

Το μεγαλύτερο ποσοστό της διαφθοράς θα πρέπει να αναζητηθεί στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών και πολιτών και υπηρετούντων στον διοικητικό μηχανισμό.

σεις μεταξύ των πολιτών και των υπηρετούντων στον διοικητικό μηχανισμό της χώρας (εφορίες, πολεοδομίες κ.λπ.), οι οποίοι όμως δεν ανήκουν στο πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης. Από τις παράνομες δε αυτές συναλλαγές ωφελούνται οι πολίτες (διαφθείροντες και διαφθειρόμενοι) σε βάρος των οικονομικών του Δημοσίου.

Είναι λανθασμένη η αντίληψη ότι πρέπει πρώτα να κληθούν να πληρώσουν οι υπαίτιοι της δημιουργίας του υψηλού χρέους και στη συνέχεια να συνεισφέρουν οι απλοί πολίτες. Το επιχείρημα αυτό για τη μετάθεση ευθυνών οδηγεί αναπόφευκτα στην απραξία και παραλυσία της χώρας.

Αυτό που πρέπει να γίνει κατανοτό είναι ότι οι αποκλίσεις του προϋπολογισμού, που οδήγησαν στη διάγκωση του δημοσίου χρέους την τελευταία 30ετία, δεν ενσωματώνουν κανένα στοιχείο διαφθοράς της πολιτικής εξουσίας. Αντανακλούν μάλλον τις πιέσεις οργανωμένων ομάδων του πληθυσμού για παροχές πέραν των ορίων αντοχής του κράτους. Το κακό είναι ότι στις πιέσεις αυτές ενέδωσαν κατ' εξακολούθησιν οι πολιτικοί ηγέτες της χώρας για να μετριάσουν το λεγόμενο πολιτικό κόστος. Η διαφθορά θα πρέπει να αναζητηθεί στις εκτός προϋπολογισμού συναλλαγές του πολιτικού συστήματος με ομάδες ειδικών συμφερόντων. Πλην όμως, οι συναλλαγές αυτές δεν αποτυπώνονται κατά κανόνα στις δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού.

Δύο είναι τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από τα παραπάνω:

- Η υπερχρέωση του δημοσίου τομέα, σε συνδυασμό με την απελευθέρωση της τραπεζικής πίστης λόγω ΟΝΕ οδήγησαν τα περισσότερα νοικοκυριά της χώρας σε υπερκατανάλωση. Η υπερκατανάλωση αυτή, η ο-

ποία στηρίζεται σε δανεικά, έχει δημιουργήσει ένα πλαστό βιοτικό επίπεδο, πολύ υψηλότερο από αυτό που δικαιολογεί το εισόδημα που πραγματοποιούμε από τη συμμετοχή μας στην παραγωγική διαδικασία.

- Η μοναδική λύση για την υπέρβαση του προβλήματος της υπερχρέωσης είναι η πτώση του βιοτικού μας επιπέδου στο επίπεδο που αντιστοιχεί στις πραγματικές παραγωγικές μας δυνατότητες. Η πτώση αυτή θα επιτευχθεί αναγκαστικά με διάφορους τρόπους: αύξηση ανεργίας, μείωση μισθών, περιορισμός προνομίων ή κεκτημένων κ.ο.κ. Είναι η περιφνημή εσωτερική υποτίμηση, που υποδεικνύει το ΔΝΤ. Εφόσον δεν μπορούμε να υποτιμήσουμε το νόμισμά μας για να ενισχύσουμε, έστω και προσωρινά, την ανταγωνιστικότητα της εγχώριας οικονομίας, μέσω της μείωσης των τιμών των εγχώρια παραγόμενων προϊόντων, θα πρέπει να μειώσουμε τις τιμές μέσω της μείωσης της εγχώριας ζήτησης και του περιορισμού του κόστους παραγωγής.

* Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.